

KORT & MATRIKELSTYRELSEN

Inge Livbjerg

Journalnr : 12-008/2001

Ref : il

Tlf : 35 87 50 29

Fax : 35 87 50 51

E-post : il@kms.dk

9. oktober 2002

1. møde i INSPIRE-følgegruppe

Mødedato og varighed:

mandag den 7.oktober 2002 kl. 9.30 – 13.00

Deltagere:

Thorkild Lauridsen, Kommunernes Landsforening (fra kl. 10.00) (KL)

Niels Peter Jensen, Københavns Kommune (Kbh)

Tom Kjærbye, Frederiksberg Kommune (Fb)

Lars Dalgaard, Amtsrådsforeningen (ARF)

Ulla Kronborg Mazolli, Vejdirektoratet (VD)

Michael Larsen, Direktoratet for FødevareErhverv (FE)

Henning Sten Hansen, Danmarks Miljøundersøgelser (DMU)

Michael Stjernholm, Danmarks Miljøundersøgelser (DMU)

Birgit Thuesen, Kort & Matrikelstyrelsen (KMS)

Søren Rude, Kort & Matrikelstyrelsen (KMS)

Jes Ryttersgaard, Kort & Matrikelstyrelsen (KMS)

Inge Livbjerg, Kort & Matrikelstyrelsen (KMS)

Fraværende med afbud:

Erik Sommer, Danmarks Statistik

Ole Gregor, Amtsrådsforeningen

Fraværende uden afbud:

Erhvervs- og Boligstyrelsen

Referent:

Inge Livbjerg, Kort & Matrikelstyrelsen

Næste møde:

Fastlægges efter Athenmødet den 30.10.2002

*Miljøministeriet
Kort & Matrikelstyrelsen
Rentemestervej 8
2400 København NV*

Tlf. 35 87 50 50

Fax 35 87 50 51

Cvr-nr.: 62 96 59 16

E-post :kms@kms.dk

www.kms.dk

Dagsorden:

- 1. Velkomst og formålet med mødet**
- 2. Hvorfor har miljøsektoren iværksat INSPIRE?**
- 3. Hvad er INSPIRE?**
  - visionen
  - infrastrukturen
  - relationer til danske forhold
- 4. Formålet med følgegruppen og procedure for INSPIRE-arbejdet**
- 5. Pause**
- 6. Kort drøftelse og parternes tilkendegivelser om**
  - visionen
  - standardiserede og harmoniserede datasamlinger
    - o infrastruktur
    - o specifikationer og standarder
    - o referencedata
    - o tematiske data
  - landsdækkende, sammenhængende, integrerede datasamlinger
  - vedligeholdte – aktuelle og ajourførte datasamlinger
    - o ajourføring
    - o kvalitetsprocedure
  - anvendelige data
    - o metadata
  - økonomi og rettigheder
- 7. Den videre proces**

Mødemateriale:

Kort & Matrikelstyrelsens notat "INSPIRE INITIATIVET" af 2.10.2002 udsendt med mødeindkaldelsen.

I referatet er ud over synspunkter fra mødedeltagerne tillige indarbejdet skriftlige bemærkninger fra Ole Gregor, Amdsrådsforeningen fremsendt den 5.10.2002 og fra Ulla Kronborg, Vejdirektoratet fremsendt den 8.10.2002.

Ad 1. Velkomst og formålet med mødet

Søren Rude, KMS bød velkommen til 1. møde i INSPIRE-følgegruppen, som Miljøministeriet (MIM) har besluttet at nedsætte. Formålet med følgegruppen er bl.a. at afklare, på hvilken måde det kommende EU-direktiv, der vil få indflydelse på anvendelse og udbredelse m.v. af geografiske data i Danmark herunder de økonomiske konsekvenser.

KMS har på vegne af Miljøministeriet fået til opgave at forestå dette arbejde. Følgegruppearbejdet iværksættes nu, da arbejdspapirerne fra de nedsatte EU-arbejdsgrupper nu er ved at være færdige til afsluttende behandling. Det er et bredt initiativ med mange arbejdspapirer og med en løbende udvikling.

Birgit Thuesen, KMS orienterede om sidste nyt i arbejdet med INSPIRE fra netop afholdt møde i EuroGeographics (sammenslutning af nationale kortinstitutioner fra 37 lande), hvor INSPIRE havde været på programmet. Kommissionen deltog i mødet.

Den aktuelle og reviderede tidsplan ser således ud:

Sept. 2002: Arbejdsgrupperne færdige

Oktober 2002: Ekspertgruppemøde, Handlingsplan for 2003

Nov./Dec. 2002: Åben Internet Konsultation

2. Kvartal 2003: Kommissionen godkender forslag

2005: Godkendelse af Direktivforslag

Det er et initiativ, hvor der er udvikling, så også tidsplanen kan ændre sig.

Procedurerne er lange, men det er vigtigt med indflydelse nu – uden det dog er sidste mulighed. På ekspertgruppemødet i Athen den 30.10.2002 skal MIM formidle den fælles danske holdning etableret via følgegruppen og det grundlæggende arbejde i DMU og KMS. INSPIRE-arbejdet er forankret i KMS.

Der har tidligere været europæiske initiativer med henblik på etablering af en fælles europæisk ramme for stedbestedt information, men det synes mere sandsynligt nu, at initiativerne vil blive realiseret p.gr.a. tilslutning fra 3 kommissærer til arbejdet. INSPIRE's formål er bl.a. at skabe et redskab til at lette forskellige sektors arbejde – ikke kun miljøsektoren. Det er baggrunden for den bredt sammensatte følgegruppen.

Borgernes adgang til data på lokalt, regionalt, nationalt og EU-niveau er også et element i INSPIRE. Det indgår med lidt forskellig vægt i de forskellige INSPIRE-arbejdsgrupper.

Birgit Thuesens overheads er vedlagt som bilag 1.

Ad 2 . Hvorfor har miljøsektoren iværksat INSPIRE?

Henning Sten Hansen, DMU orienterede om de indledende arbejder med INSPIRE med start i september 2001, hvor udgangspunktet var miljødata og meget ukonkret. Efterfølgende er arbejdet konkretiseret og ændret til arbejde med europæisk infrastruktur for stedbestedt information, jf. visionen for INSPIRE, som **Henning Sten Hansen** gennemgik.

I INSPIREs arbejde med adgang til data fremhævede **Henning Sten Hansen** Aarhus-konventionen, som indeholder bestemmelser om bred adgang til miljødata. Men han fremhævede også nødvendigheden af harmonisering, standardisering og sammenhæng i geodata, hvilket accentuerer behovet for koordination landene imellem. Som eksempel på et kommende arbejde nævnte **Henning Sten Hansen**, at Vandrammedirektivet forudsætter et geodataformat, som er standardiseret og sammenhængende. Eksempel på mangel på koordination og sammenhæng er de tidligere oplysninger om §3-registreringer fra amterne til Skov- og Naturstyrelsen, som p.gr.a. manglende bestemmelser og ensartede standarder blev leveret på 14 forskellige måder.

Overheads er vedlagt som bilag 2.

Ad 3. Hvad er INSPIRE?

Jes Ryttersgaard, KMS orienterede om de nedsatte arbejdsgrupper, som har udarbejdet en række papirer. De nyeste udgaver er netop udsendt. Arbejdsgruppepapirerne er ikke koordinerede og i øvrigt udtryk for de enkelte medlemmers holdning, så der kan være modstridende indhold i papirerne ligesom de ikke er udtryk for de nationale holdninger.

De seneste papirer vil sammen med de nationale holdninger og input på Athenmødet blive sammenfattet og afsluttende danne grundlag for et direktivforslag, som fastlægger bestemmelser for infrastruktur, referencedata, metadata o.lign.

Jes Ryttersgaard orienterede endvidere bl.a. om indholdet i forslag til referencedata, tematiske data, metadata samt forslag til tidsplan for implementering af referencedata.

Se overheads i bilag 3.

Ad 4 Formålet med følgegruppen og procedure for INSPIRE-arbejdet.

Søren Rude, KMS ridsede op, at formålet med følgegruppe var at få informeret om det igangværende arbejde med INSPIRE og løbende få indhentet synspunkter fra de forskellige sektorer som grundlag for afklaring omkring dansk holdning til og konsekvenserne af INSPIRE-initiativet, jf. de indledende bemærkninger under pkt. 1.

Søren Rude henviste til den reviderede tidsplan som den nuværende ramme for det videre arbejde.

Ad 6. Kort drøftelse og parternes tilkendegivelser om konkrete INSPIRE-elementer

Under dette punkt blev de enkelte danske synspunkter og kommentarer i mødematerialet behandlet, således at alle mødedeltagerne tog stilling til danske kommentarer/synspunkter, som er formuleret i notatet "INSPIRE INITIATIVET" af 02.09.02.

Visionen

Alle tilsluttede sig INSPIRE-visionen

Standardiserede og harmoniserede datasamlinger

Infrastruktur

Ulla Kronborg, VD gjorde opmærksom på, at der ikke pt. er skabt sammenhæng i de administrative vejdata i Danmark, hvilket er baggrunden for det iværksatte arbejde med Danmarks Veje.

Ole Gregor, ARF tilkendegiver, at det er korrekt, at Danmark har dele af en infrastruktur for stedbemt information, men efter hans opfattelse er der et stort, komplekst og sejt stykke arbejde foran os.

Ellers tilsluttede mødedeltagerne sig dansk kommentar til Politik princip 1 om infrastruktur.

Specifikationer og standarder

Thorkild Lauridsen, KL fandt det danske synspunkt rigtigt, men anførte, at det ikke var uden problemer set fra KL.

Ulla Kronborg, VD fremhævede, at der bør lægges vægt på, at udarbejde nogle funktionelle datamodeller, der, via fælles nøgler, kan håndtere flere forskellige formater i flere forskellige systemer. Danmarks Veje (fællesprojekt VD-KMS) baserer sig netop på dette idégrundlag.

Dette skal ses som modsætning til at vedtage ét format og én standard, da INSPIRE jo lægger op til at involvere flere sektorer på tværs, med deres "historiske" måde at håndtere data i mere eller mindre lokale systemer, tilpasset netop denne sektors behov. Vedtagelse af ét format og én standard (fx baseret på miljøsektorens normer) vil uden tvivl påføre dataleverandørerne (de, der skal etablere og drive løsningen) store udgifter, idet udskiftning af systemer, registreringsmetoder og udvekslingsrutiner skal ændres.

Ellers tilsluttede mødedeltagerne sig dansk synspunkt om Politik princip 3 om harmoniserede specifikationer og fælles standarder.

Referencedata

Ulla Kronborg, VD henlede opmærksomheden på, at vejsektoren på europæisk plan i dag udveksler data via TERN og at der udveksles data om "tilhørsting" inden for vejsektoren via RADEF. Vi skal huske at skabe sammenhæng mellem sektorerne.

[Ulla Kronborg har efterfølgende sendt oplysninger om den igangværende koordination på europæisk plan inden for vej- og transportsektoren.

WERD Subgroup TERN

Gruppen blev etableret i 1997 med henblik på at bistå WERD med at indrapportere data omkring implementeringen af det transeuropæiske transportnet til Europa Kommissionen jf. retningslinjer af 1996.

WERD Subgroup Road Data

Gruppen blev etableret i 1992 med det formål at udvikle standarder inden for data udveksling med vejdatabanker i de enkelte lande. Et fælles redskab (RADEF: Road Administration Data Exchange Format) er udviklet og er ved at blive testet og videreudviklet. Der arbejdes sammen med Subgroup TERN om TERN.

WERD, sammenslutningen af vesteuropæiske vejdirektører (EU medlemslande samt Norge, Island og Schweiz) blev etableret i 1988 bl.a. med henblik på dels at udveksle erfaringer, dels at øge vejbestyrelsernes indflydelse på EU's initiativer inden for vej- og transportområdet. Direktørklubben udgør et forum, hvor fælles problemer kan drøftes.

DERD, som består af vicedirektører, støtter WERD i deres arbejde. De forbereder og støtter vejdirektørerne i deres arbejde og orienterer dem løbende omkring arbejdet i de forskellige arbejdsgrupper (Subgroups) under WERD.]

Michael Stjernholm, DMU mindede om, at det var vigtigt at få etableret objektidenter til data.

Ellers tilsluttede mødedeltagerne sig dansk kommentar til Politik princip 6.

Tematiske data

Ulla Kronborg, VD ønskede, at ansvaret blev tydeligere klarlagt. Hvem bestemmer hvornår, hvordan inddrages dataejerne og hvordan sikres samspillet mellem dataejerne fra forskellige sektorer.

Birgit Thuesen, KMS tilkendegav, at det var planen at etablere en fælles organisering ét sted i hvert land, som tager spørgsmålet op.

Michael Stjernholm, DMU oplyste, at det er hensigten, at den eksakte specifikation af tematiske data foretages på nationalt plan i "sektoren". Problemet kan være at få fastlagt hvem "sektoren" er, da data anvendes af flere sektorer.

Tilslutning til dansk synspunkt til Politik princip 7, men generelt var der enighed om, at der var behov for at kende udviklingstrenden og -trinene i god tid, så fejludviklinger kan undgås.

Landsdækkende, sammenhængende, integrerede datasamlinger

Niels Peter Jensen, Kbh. sagde, at udsagnet om kommunernes kort skulle skærpes, idet de ikke var sammenhængende og der var ikke fælles ajourføringstakt. Nogle kommuner ejer ikke engang selv det tekniske kort over kommunen.

Thorkild Lauridsen, KL var helt enig med Niels Peter Jensen. Kommunerne prioriterer sin egen kommune og arbejder i regionale kortsamarbejder. Kommunerne vil ikke ajourføre to systemer, hvis der ikke er sammenhæng og behov for det. Det kræver, at behovet påvises.

Lars Dalgaard, ARF sagde, at amterne arbejder for at harmonisere og anerkender behovet for at det gøres.

Ulla Kronborg, VD ønskede generelt indarbejdet i notatet, at det ikke kun omfattede kort, men geodata. Vejsektoren ser gerne sammenhæng til "de andres" systemer – også kommunernes.

Med tilføjelse af ovenstående holdninger tilsluttede mødedeltagerne sig dansk kommentar og dansk synspunkt til Politik princip 11.

Vedligeholdte – aktuelle og ajourførte datasamlinger ajourføring og kvalitetsprocedure

Ulla Kronborg, VD sagde, at VD gerne tilsluttede sig ISO-standard. Også gerne historik med. Generelt gælder det dog, at kvalitetskravene skal tilpasses anvendelsen. Det er vigtigt at huske driftsrutinerne - der er gerne penge til projekter, men ikke altid til drift.

Michael Stjernholm, DMU anførte, at man også ville stå stærkere med ISO-standard over for leverandørerne.

Ole Gregor, ARF mener, at det ikke er nok at kvalitetsmærke de nuværende data. Det kan blive nødvendigt at øge kvaliteten for visse datasamlinger.

Michael Larsen, FE ser frem til at få kendskab til ISO-standard.

Thorkild Lauridsen, KL sagde, at for stramme tekniske krav, fx historik vil medføre økonomiske konsekvenser for kommunerne. Jo mere automatik der indarbejdes jo bedre. Kommunerne kan kun levere det de selv bruger.

Bortset fra bemærkningen fra ARF tilsluttede mødedeltagerne sig dansk kommentar og dansk synspunkt til Politik princip 4.

Anvendelige data metadata

Lars Dalgaard og Ole Gregor, ARF fremhævede, at de var uenige i begrænsning til "ISO core og gerne mindre", idet det ikke er tilstrækkeligt. Metadata vil så ikke kunne anvendes til ret meget. Finder, at det er her der skal sættes ressourcer ind.

Ulla Kronborg, VD gik helt klart ind for "ISO core data sæt" – evt. mindre.

Ulla Kronborg oplyste, at vejsektoren i Europa, på statsniveau har ensartede og vedtagne definitioner af objekterne i RADEF (The Data Dictionary).

Slettet: at vejsektoren har ensartede definitioner af objekterne i RADEF.

Michael Stjernholm, DMU udtalte, at det var nødvendigt med ensartet opfattelse af objekterne på internationalt niveau.

Birgit Thuesen, KMS erindrede om, at det er væsentligt at lægge vægt på hvad metadata skal bruges til. Men da der er forskellige brugere, må der fastlægges en beslutningsproces. Den samlede samfundsnytte må veje tungest. Implementeringsplanen skal omfatte alle sektorer.

Ole Gregor anfører, at det er nødvendigt med koordination på tværs af sektorerne.

Jes Ryttersgaard, KMS så en mulighed og nytte i at få fastlagt faserne i arbejdet med metadata. Man kunne godt nu tænke på, hvordan man i en efterfølgende fase strukturelt får indarbejdet mange metadata. Teknologien vil efterfølgende hjælpe med til at løse det tekniske.

Niels Peter Jensen, Kbh. spurgte, om de eksisterende danske datasæt på geodataområdet med tilhørende metadata kunne anses for at ligge over middel sammenlignet med resten af det fremtidige EU? Han fandt det betænkeligt at fastsætte krav til datas kvalitet på det foreliggende grundlag, hvor finansieringen ikke er oplyst.

Slettet: der skulle kunne søges på metadata? Og hvordan er den overordnede økonomi? Det vil få indflydelse

Michael Stjernholm, DMU oplyste, at danske datasæt er af holdsvis god kvalitet og at yderligere forbedringer dybest set må ske ved selvfinansiering.

Slettet: er det selvfinansierende sammensat af nationale standarder.

Der var tilslutning til dansk kommentar og dansk synspunkt til Politik princip 2, 5 og 8 bortset fra ARF's holdning vedrørende "ISO core data set".

Derudover fremhævede mødedeltagerne, at der skal være en koordination på tværs af sektorerne.

Bæredygtig finansiering

I tilknytning til Politik princip 9 og 10 udtalte **Ulla Kronborg, VD**, at det var vigtigt med respekt for nationale rettigheder. Ulla Kronborg mente, at det ville lette arbejdet, hvis Politik princip 9 blev gennemført først, dvs. etablering af finansierings, investerings og prissætnings mekanismer. Så vil informationerne kunne udnyttes til at introducere harmoniserede licensbetingelser (Politik princip 10).

Michael Stjernholm, DMU mente, at Politik princip 10 mest rettede sig mod private virksomheder.

Birgit Thuesen, KMS henlede opmærksomheden på, at der forvaltningsmæssigt er krav om lige behandling, således at der betales samme pris for samme ydelse uanset om det er til privat eller offentligt. De data der i dag er gratis er ikke udtryk for en forskelsbehandling, idet disse data er frikøbt (dvs. der er betalt for ydelsen). Hvis data skal være gratis for en eller flere sektorer, skal der betales for dem gennem frikøb.

Thorkild Lauridsen, KL tilslutter sig dansk synspunkt til Politik princip for 9 og 10.

Ellers tilsluttede mødedeltagerne sig dansk synspunkt til Politik princip 9 og 10 om bæredygtig finansiering.

Organisation

Der var tilslutning til dansk synspunkt til Politik princip 12 om etablering af en europæisk styregruppe og én national dansk myndighed, som MIM er indstillet på at påtage sig. Også her gælder det, at det skal omfatte geodata og ikke kun kort.

Økonomi og rettigheder

Birgit Thuesen, KMS kommenterede, at der i de nuværende papirer er mange gode ideer, men ikke mange konkrete økonomital. Økonomi skal dyrkes fremover – både etablerings- og driftsomkostninger samt nytteværdi.

Der var enighed om, at økonomien var vanskelig at opgøre pt. og at de udmeldte synspunkter er på grundlag af det foreliggende materiale.

De forskellige versioner af INSPIRE-papirerne har indeholdt modstridende bestemmelser om ophavsret og de enkelte dataejerers muligheder for frit at prissætte. Ophavsret betyder, at rettighedshaver selv kan fastsætte pris og

vilkår for anvendelse af rettighedshavers data. Dette er generelt gældende for alle dataejere.

Direktivforslag om offentlig adgang (PSI) respekterer muligheden for offentlige institutioner til at få fuld omkostningsdækning ved produktion, reproduktion og formidling samt en rimelig fortjeneste. Offentlig adgang er ikke identisk med gratis adgang.

Thorkild Lauridsen, KL udtalte, at der skulle gøres et arbejde for at synliggøre nytteværdien af INSPIRE. Der er fordele ved INSPIRE, men hvad får vi igen?

Ulla Kronborg, VD pointerede, at der skal sikres midler til drift – ellers ikke muligt.

Ad 7 . Den videre proces

Søren Rude, KMS meddelte, at der vil blive udsendt et referat fra mødet den 10.10. 2002 med frist for kommentering til den 16.10.2002.

Ultimo oktober vil der på baggrund af referat og kommentarer blive udsendt et notat med danske holdninger som vil blive medtaget til Athenmødet.

Kort efter Athenmødet vil følgegruppen blive indkaldt til næste møde.

Inge Livbjerg